

A Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer fejlesztése és a 2018. évi parlagfű pollenszezon jellemzői

Udvardy Orsolya, Kajtor-Apatini Dóra, dr. Magyar Donát, dr. Szigeti Tamás

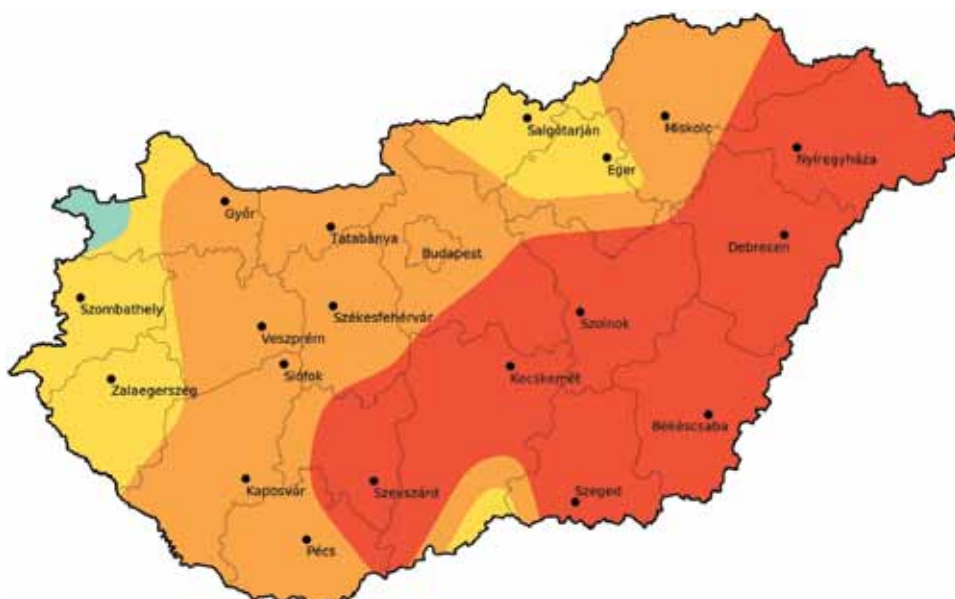
Nemzeti Népegészségügyi Központ, Budapest

A parlagfű pollenjére allergiások tájékoztatása a várható parlagfű pollenhelyzetről jelentősen csökkentheti az okozott betegségterhet. Ennek érdekében 2018-ban a Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR) jelen-

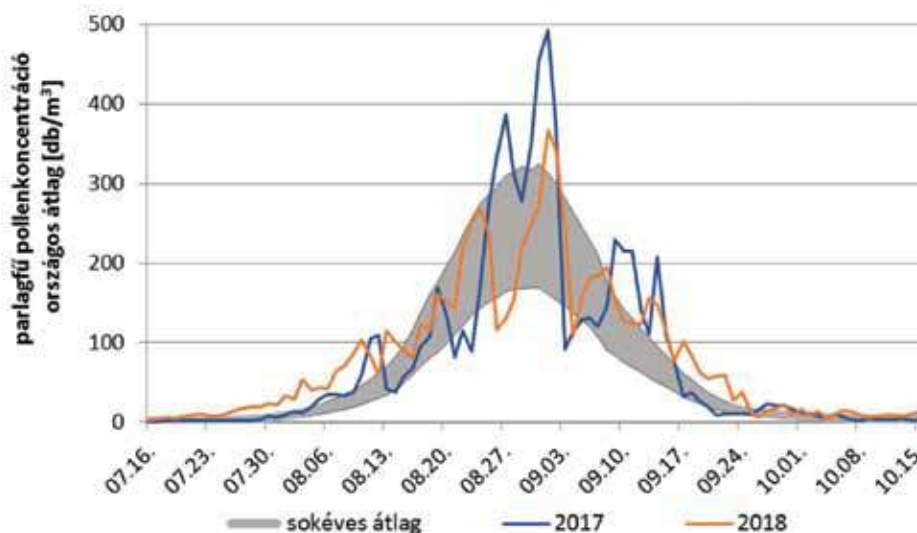
tősen átalakult. Az új rendszer (PPRR⁺) térképes pollenkoncentráció előrejelzései már naponta frissültek (1. ábra). Másrészt a riasztási rendszer szintjei is változtak, melynek oka az egyszerűbb, közérthetőbb tájékoztatás (1. táblázat).

1. táblázat: Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer 2017-ben és 2018-ban (PPRR, illetve PPRR⁺)

PPRR 2017			PPRR ⁺ 2018		
riasztási szint	pollenterhelés kategória	koncentráció [pollen db/m ³]	riasztási szint	pollenterhelés kategória	koncentráció [pollen db/m ³]
nincs	nincs	0	nincs riasztás	nincs	0
figyelmeztetés	alacsony	1-9	figyelmeztetés	alacsony	1-9
figyelmeztetés	közepes	10-29	figyelmeztetés	közepes	10-29
I. fokú riasztás	magas	30-99	I. fokú riasztás	magas	30-99
II. fokú riasztás	nagyon magas	100-199	II. fokú riasztás	nagyon magas	100-499
	nagyon magas II.	200-499			
	nagyon magas III.	500-999			
III. fokú riasztás	extrém magas	>1000	III. fokú riasztás	extrém magas	>500

1. ábra: A továbbfejlesztett Parlagfű Pollen Riasztási Rendszer (PPRR⁺) térképes megjelenítése

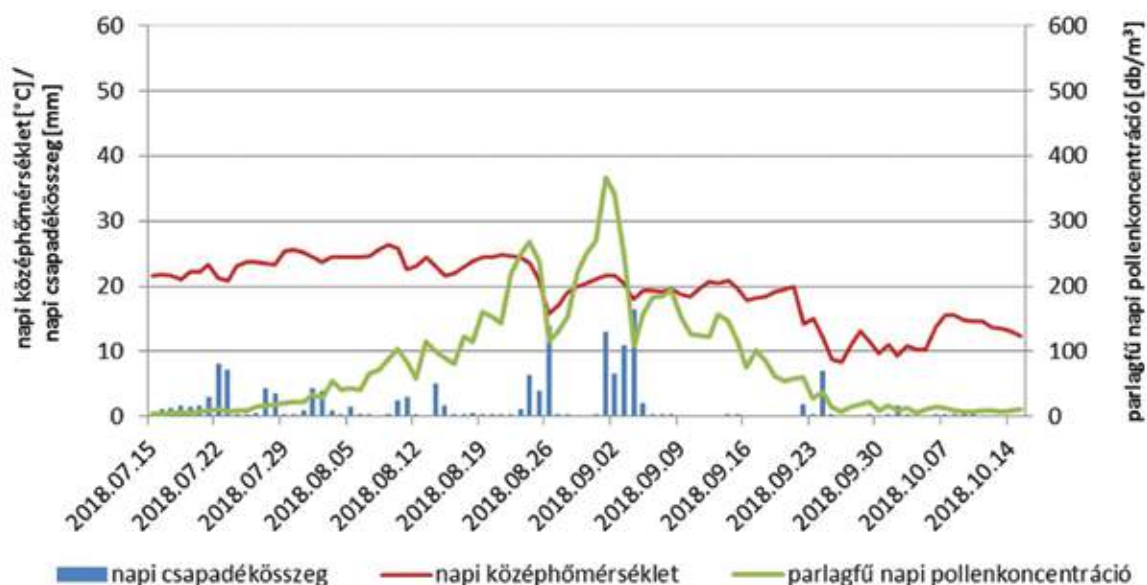

2. ábra: A parlagfű pollen országos napi átlagkoncentrációjának alakulása 2017-ben és 2018-ban (A sokéves jellemző tartományt a 2000–2016 időszak alapján számított 50, illetve 75%-os percentilis görbék közötti sávval szemléltettük. A 2017-es adatsor forrása az Aerobiológiai Hálózat 2017. évi tájékoztatója)

A 2018. évi parlagfű pollenszezon szokatlanul korán kezdődött, tovább is tartott, illetve a magas–nagyon magas pollenkoncentrációjú időszak is a megszokottnál hosszabbra nyúlt. A parlagfű pollenszemeit az idei évben egy-egy mérőállomáson már június végén regisztrálták a levegőben, július első felében pedig már mindenhol észlelték. A parlagfű pollenkoncentrációja ekkor még általában csak alacsony szintet ért el, tüneteket okozó (közepes) terhelést elsőként július 13-án mértek Szolnokon. Július közepétől egyre több helyen fordult elő tüneteket okozó koncentráció, jellemzően az Alföldön és a Dunántúl déli részén. Az országos átlag a megszokottnál csaknem 2 héttel korábban, július 22-én érte el először a tüneteket okozó szintet. Július utolsó hetében a parlagfű pollenjét több állomáson már magas koncentrációban regisztrálták, augusztus 1-jén pedig Kaposváron már nagyon magas szintet is mértek.

A parlagfű pollenkoncentráció júliusi emelkedésének hátterében az áll, hogy a nyár első felében – a növények szempontjából – igen kedvezően alakult az időjárás. A júniusi meleg, ugyanakkor csapadékos idő nagyban segítette a parlagfű növekedését. Júliusban is mindennaposok voltak a záporok, zivatarok, az átvonuló frontok azonban nem jártak jelentős lehűléssel. A már virágzó parlagfű állomány pollenszórásának kedvezett a folyamatos meleg, a lokálisan kialakuló záporok, zivatarok pedig nem okoztak jelentős visszaesést a pollenkoncentráció emelkedésében (2. ábra).

Az augusztus igen meleg és száraz volt, mely kedvezett a pollenkoncentráció további emelkedésének. Ugyanakkor augusztus első felében a hőséget két átvonuló hidegfront is megszakította, melyeket kiadós esők is kísérték, így átmenetileg mérséklődött a pollenterhe-

3. ábra: A napi középhőmérséklet, a csapadékösszeg és a parlagfű pollenkoncentráció országos átlagainak alakulása 2018-ban

2. táblázat: Extrém magas parlagfű pollenkoncentrációjú napok 2018-ban

Állomás helye	Napok száma	Mérések dátuma
Kecskemét	7	augusztus 23–25., 30., szeptember 1–3.
Nyíregyháza	5	augusztus 25., augusztus 31. – szeptember 3.
Szeged	4	augusztus 25., szeptember 1–3.
Békéscsaba	2	augusztus 22., 29.
Debrecen	2	szeptember 1-2.
Győr	2	augusztus 23-24.
Veszprém	2	augusztus 23-24.
Miskolc	1	szeptember 2.
Szekszárd	1	szeptember 1.
Szolnok	1	szeptember 2.

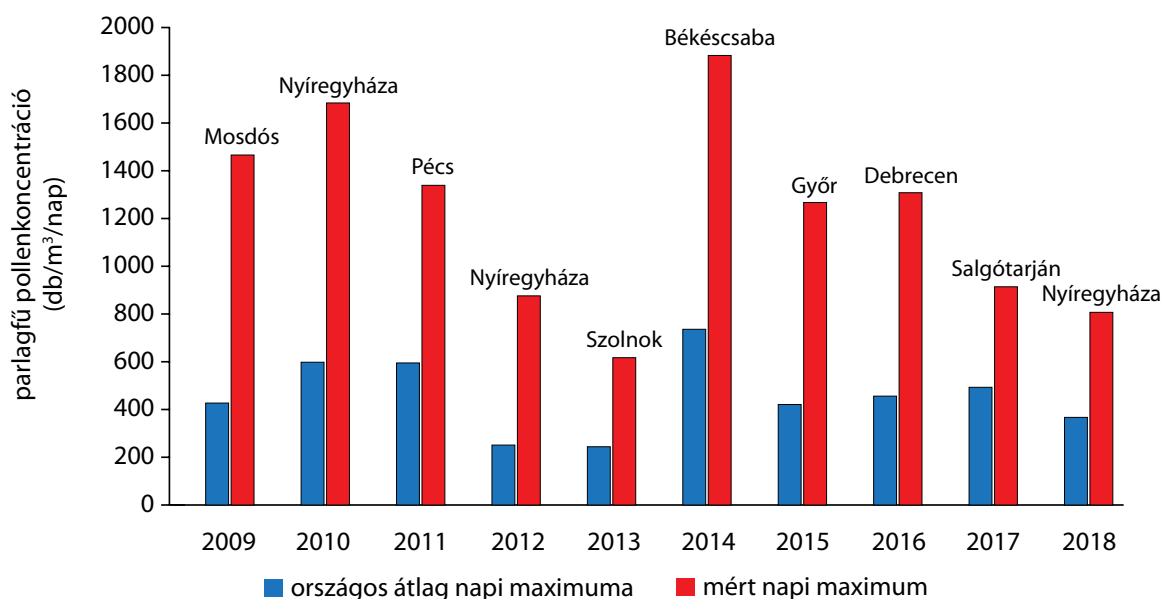
lés (augusztus 11-12., illetve augusztus 14-15., 3. ábra). Az augusztus 15. és 25. közötti időszakban tapasztalt ugrásszerű pollenkoncentráció emelkedés az elmúlt évekhez hasonló ütemben zajlott, ez mutatta, hogy ebben az évben is jelentős parlagfű állomány virágzott.

Augusztus 24-én egy nagy kiterjedésű frontrendszer érte el hazánkat, mely markáns lehüléssel járt és jelentős csapadékmennyiséget hozott. Ez a parlagfű pollenszezon csúcsideszakát lényegében kettévágta, átmenetileg országszerte mérséklődött a terhelés, ennek ellenére a legtöbb mérőállomás továbbra is magas–nagyon magas pollenterhelést regisztrált. A hónap végére visszatért a nyári meleg, a pollenkoncentráció augusztus utolsó – szeptember első napjaiban tetőzött. Az országos átlag a csúcstól szeptember 1-jén érte el, 367 db pollenszem/m³-es koncentrációval.

A parlagfű pollen országos napi átlagkoncentrációja először augusztus 10-én, legvégül pedig szeptember 17-

én haladta meg a 100 db/m³-es szintet (nagyon magas kategória), ez alapján a csúcsideszak 2018-ban 39 napig tartott. A 20 állomás közül 10 esetében ebben az évben is mértek extrém magas (500 db/m³ feletti) napi koncentrációt, amely a legtöbbször, összesen hét alkalommal Kecskeméten fordult elő (2. táblázat). Országos szinten a legmagasabb értéket Nyíregyházán regisztrálták, szeptember 2-án, 807 db/m³-es értékkel (4. ábra).

Szeptember elején több hullámban érkező, kiterjedt csapadékszóna vonult át az országon. Ennek hatására ismét jelentősen csökkent a parlagfű pollenterhelés, de továbbra is jellemzően a magas–nagyon magas tartományban maradt. A szeptembert a későbbiekben száraz és hetekig kifejezetten meleg időjárás jellemezte, melynek következtében a parlagfű pollenkoncentrációja a szokásosnál lassabban csökkent. A parlagfű pollenje az ország nagy részén egészen szeptember 22-éig még magas koncentrációban volt jelen, de helyenként

4. ábra: A napi parlagfű pollenkoncentráció maximumok alakulása 2009. és 2018. között

3. táblázat: Az országos átlagban tüneteket okozó napok számának alakulása, illetve a tüneteket okozó napok PPRR+ kategóriák szerinti eloszlása 2009 és 2018 között

PPRR+ kategória	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
közepes	19	7	15	18	24	13	14	17	18	23
magas	13	13	14	19	19	18	18	15	16	20
nagyon magas	27	27	26	18	17	20	17	24	28	33
extrém magas	0	1	1	0	0	2	0	0	0	0

még szeptember utolsó, illetve október első hetében is egy-egy napon magas szintet jeleztek az állomások.

Az elhúzódó, enyhe, száraz időjárás miatt a parlagfű virágpóra még október első felében is az ország nagy részén jellemzően alacsony – közepes koncentrációban volt jelen. Allergiás tüneteket okozó közepes szintet a legtovább az ország középső területeiről jeleztek – Budapest, Kecskemét, Szolnok, Szekszárd és Székesfehérvár térségében. A parlagfű pollenszemei – a korábbi évekhez hasonlóan – még novemberben is alacsony koncentrációban kimutathatóak voltak a levegőben.

Összefoglalva elmondható, hogy a 2018. évi parlagfű pollenszezon a megszokottnál korábban kezdődött és tovább is tartott. A tüneteket okozó pollenkoncentrációjú időszak hosszúra nyúlt (3. táblázat), ugyanakkor a csúcsidőszakot megszakító hidegfront miatt a tavalyi évhez képest alacsonyabb szinten tetőzött. Ennek következtében az országos átlagos éves összpollenzám, bár valamivel magasabb volt a tavalyinál, több évre visszatekintve azonban nem tekinthető kirívónak. ■

Készült az „Egészségügyi Ellátórendszer Szakmai Módszertani Fejlesztése” című EFOP-1.8.0-VEKOP-17-2017-00001 azonosítószámú projekt támogatásával.

www.amegaforum.hu

MEGHÍVÓ 11. Téli Amega Fórum

– **Multidiszciplináris továbbképzés** –

orvosoknak
32
kreditpont

Helyszín Debreceni Akadémiai Bizottság Székháza (Debrecen, Thomas Mann utca 49.)

Időpont 2019. február 1-én 13.00 – 17.30 között és február 2-án 9.00 – 17.30 között

Jelentkezés az interneten: www.amegaforum.hu – e-mailben: grandani22@gmail.com
hagyományos levélben: Grandani Kft., 7618 Pécs-18. Pf: 46. – faxon: +36-72-461-305

ELŐZETES PROGRAM

Transzlációs medicina a COPD kezelésében

Multiplex molekuláris allergiatesztelés Magyarországon

Szemlélete prevenció, gyakorlata bizonytalan? – Kérdezzen!

A hereditár angioödéma különleges esetei

Tüdőrák – múlt, jelen, jövő

A tbc meglepő manifesztációi

Időutazás az allergének világában

Különleges köresek konzíliuma

[A Szarvasvadásznak elakad a lélegzete – Az Esőember asztmás? –

A fázós vénember esete – Asztma exacerbációnak indult –

Ritka kórkép a híd alól]

Édes élet – cukrokról és intoleranciákról

„Megfulladok itt!” – kiégés a pulmonológusok körében

Szertelen függőségeink

Szakképzések, amelyekhez a 32 kreditpont szakma szerinti pontszámként elszámolható:

tüdőgyógyászat, gyermektüdőgyógyászat, gyermekgyógyászat, fül-orr-gégegyógyászat, háziorvostan

Online jelentkezés: www.amegaforum.hu